

Ì Î Í Ñ È ÓĚŨÍ -Í ÄÝŇÍ ÈÉ ÀÓÄÈÒÚÍ ÄÀÇÐ

Àóäèòúí í ýð: Óëààí áààòàð õî òúí õî ãõàÿãäëúí ì áí åæ áí ò

ÓĚÀÀÍ ÁÀÀÒÀÐ ÕÎ ÒÚÍ ÕÎ ãÕÀßÄÄËÚÍ Ì ÁÍ ÅÆÌ ÁÍ ÒÎ Í Î Â×ÕÎ É ÁÓŇ ÁÀÉÍ À

ÀÃÓËÄ

Òàèèàí àáyèöäýñýí :

~ ÀÄ-ú í Äzéöýöäýèèí àòàèòú í ääçàð

Äçðù í Ä.Äàí àèèýä
çàðèðàè:

Àóàèòú í Ö.Äáyðì àà
ì áí ääçàð:

Äðèàð Ö.Äýðýè
àóàèòí ð: Ö.Äáyðì àà
Ø éí äýý÷: Ø.Ýí òàèèàí

Í èéñèýèèí àòàèòú í ääçàð

Àóàèòú í Ö.Ñàðáí óóýà
ì áí ääçàð:

Ääæéí Ī.Ñýðñì àà
àðèää-, àóàèòí ð:
Ø éí äýý÷: Ñ.Äàðñçð

Ä.È÷èí

Ñ.Öàæèä

2009 í í ù 11 äçýýð ñàð

Öá ò àèèàí ä ~ ÀÄ-ú í :

www.mnao.pmis.gov.mn

Í ÄÄ-ú í ò àèèàí ä :

www.city.audit.mn

Äää ñàèð óóääñ ççí ý çç.

Àóàèòú í òàèèàí , äçä ýèðòýé òí èáí ì òí é àñóóàèààð í ýì æ òí àðóóèàð, àñóóèèàèèàð ççéè äàéääè 261885 äóääàðùí óòàñ, 323266 äóääàðùí ò èññààð òàðèèòàí à óó .

Ö á÷èèñí í çñèéí ääñààèð	3
Àóàèòú í çì ðèèð, òàí àðñàí òçðýý, àðæà ççé	4
Äçéýä 1: Öí ä òäýääèù í ì áí äæä áí ò èéä çð äçí ò ýé öýðýäæççéýð ýðð ççéí í ð÷èí ä äçðäççéýýäçé äàéí ä.....	6
<ul style="list-style-type: none"> • Äð°í ðèè ççéè..... 	6
<ul style="list-style-type: none"> • Çñèèéí ääçðààñ ÄÄ- ÖÖÖÓóèèéí äàáó çàðèè æðì ù äáàðèäàäçé äàéí ä..... 	7
<ul style="list-style-type: none"> • Öí ä òäýääèù í ççé÷èèäýýí èè ñàí æéí ýð ççñáýðèèáí ýì ýääççéýð ýðð ççéí í ð÷èí ä äçðäççéýýäçé äàéí ä..... 	8
<ul style="list-style-type: none"> • Í ÄÖÖÍ Ö-èéí äæèè ýðèýè ð° àèè äàéí ä..... 	9
<ul style="list-style-type: none"> • Í èéñèýèèéí Öí ò òí ðèæèèòú í ääçðù í äçýð, çì ðèè í äàèáðèèàèèòú í í ì ä÷èí é áóñ äàéí ä..... 	11
Äçéýä 2: Öí ä òäýääèù í ì áí äæä áí ò í í ä÷ò í é áóñ äàéí ä.....	12
<ul style="list-style-type: none"> • Öí æéí ñàáí ù öçðýèöýýáí ýì ýääççéýðä çàðòóóèèáí ð° ð° í æéí çð äçí òáí äæèðäçé áí èäýý..... 	12
<ul style="list-style-type: none"> • Öí æèäýð ççñáýðýðð í ù áí æèàð äæèù ä çì ðèè í äàèáðèèäçéýðýýäçé äàéí ä..... 	12
<ul style="list-style-type: none"> • Öí ä öýýäðèèáí í í ä÷èí é çì ðèè í äàèáðèèääçé äàéí ä..... 	13
<ul style="list-style-type: none"> • Öí ä òäýääè äí èí àñðóóèàð äææèä äóí ä ççéèäáýðççèèèäð ðèéí çççýýñ äýì æð çì ðèèð öýðýäççéýäçé äàéí ä..... 	15
<ul style="list-style-type: none"> • Öí ä òäýääèù í ì áí äæä áí ðèéí ççéè äæèèèäæáí ä òààèð öýí àèð ñóè äàéí ä..... 	16
Äçéýä 3: Ñàí öççæèð èéí ò í äò í èòí í í í ä÷ò í é áóñ äàéí ä.....	17
<ul style="list-style-type: none"> • ÖÖ Ñ-ä äàèáðèèàðèàà òóóèù ç° ð÷äýý.... 	17
<ul style="list-style-type: none"> • ÖÖ Ñ-ä çì ðèè í äàèáðèèàð í ýääñýí áí äèí ä äòàäæäæäàéí ä..... 	17

ÕÀÀÁ:

Ì í äýñí èé àóàèòúí ääçàð
 210642 xèì äý/èòýé äççðýä
 Çàñäèéí ääçðúí 4 ä çäýýð áàèð,
 Áäää õí èðóó-6, Óèàáí áääòàð-46
 Ì í í ä è Õèñ

• Ñáí òççäèèèéí çéé àäèèèääää çí òèòóóèàò ýðò ççéí í ð-éí áçðäýýäçé áàéí à.....	18
• Õí äòäýääèè ääðäñí ù ò° èá° ðèéä Çàñäèéí ääçðúí òí ääí í éí í ð áàòàèñáí àðäè-èàèúí äääòó áí éí äñðóóèäç áàòèäääçé áàéí à.....	19
• Õí ðí í ù Çàñääääðää í àð í ýí ýäóó èðäýá, ° ðò òí èä éèñí í ýí ýäòýé, òýñäèéí àòèää-èéää õí äòäýääèè ääðäñí ù ò° èá° ð° ñ -° è° èäèòóóèú ç° ð-ñ° í áàéí à.....	20
• ÕÕ Ñ-ääñ Õ È-èéí õí äòýýäýðèýèòýä ààèò òýí àèò ñóé áàéí à.....	20
• ÕÕ Ñ-äèéí çéé àäèèèääáí ù çäðäèúä çí òèò äèòí ùí äääòó ò° è° äè° ° äçé • áàéí à.....	21
Äçäí ýé:	22
Ç° äè° ì ä:	23
Õí èáí ääí ò áàéäòóéèääí í ñáí äè	25
Ì ÁÄ-ú í àèéääð	28
Õàäñðàèòóóä:	
Õàäñðàèò-1	29
Õàäñðàèò-2	30
Õàäñðàèò-3.....	31
Õàäñðàèò-4.....	32
Õàäñðàèò-5.....	33
Õàäñðàèò-6	34
Ì í í ä è Õèñúí Áð° í òèé àóàèòí ðúí òòò ààè	35

ÕĪ Å×ĒĒĪĪ Ī - ĀĪĒĒĪ ĄĒĀĪĀĒĒ

ĀĀ- ŌŌŌ	Āóóéí áí ěí í ĺééāāýðéýěééí ōī āōāýāēūí ōóōáé ōóóēū
ĀĪ ÓÓ	Āĺāā Ī áéðàì āāō Ōī āāð Ōēñ
ĀĪ ŌĀŌ	Āĺāā Ī áéðàì āāō Ōýōāā Āðā Ōēñ
ĀĪ ĀĒĒ	Āāéāēū Ī ð-éí , āýēāē āóóē-ēāēūí ýàì
ĀĪŌŌŌ	ĀĪ ěí āñðĪ ě, ñĪ ĺ, ø ěí āēýō ōóāì ū ýàì
ĀŌĀĒ	Āāðēēāā, ōī ò āāéāóóēāēōūí ýàì (ōóó-éí í ýðýð)
ĀŌĀ	Āñāāāāðāūí Ōāì āūí āāçāð
Ī ŌŌĪ	Ī Ī Ī ā ě Ōēñū āō° āēĺĹéýō ñāí
Ī ĀĀĀ	Ī ěēñĹéýēééí çāðēðāā-ēééí āāēūí āēāā
Ī ĒŌŌ	Ī ěēñĹéýēééí ěðāýāēéí Ō° ě° ě° ā-āēéí Ōóðāē
Ī ŌŌ-Ī	Ī ěēñĹéýēééí ōī āōāýāēūí ĺéē-ēēāýýí ěē ñāí
Ī ^ā ŌĀ	Ī ěēñĹéýēééí ōī -ēéí ōāðēēōāāí ū āāçāð
Ī ĀŌŌĪ Ō	Ī ð-í ū áí ōēðāì ě, ōī āōāýāēūí Ī áí āāā áí ðēéí ōýēðýñ
Ī ŌŌ	Ī ðĪ ñūí Ōī ěāĪ Ī Ī ū Ōēñ
Ī Ī ^ā ĀĀŌ Ā	Ī ðĪ Ī í ōōāēéí ōī -ēò, āāāðóóéí ōī Ī ōī Ī ò ĺééāāýðēééí āāçāð
ŌĀĪ Ī ^ā ŌĀĀ- ŌĀŌŌ	Ō° ðēéí áí ěí í Ī ðĪ Ī í ōōāēéí ōī -ēéí ō° ð° Ī Ō° ð° āāðāā, āāēē, ĺéē-ēēāýý ōóāāēāāì āāāō ōóōāé ōóóēū
Ō Ē	Ōī ōēāēēò ĺéē-ēēāýýí ěē ěĪ Ī Ī áí ě
ŌŸŸ	Ōāōí ěē, ýāēéí çāñāēéí ĺĪ āýñĹéýē
ŌĒŌ	Ōēñūí Ēō Ōóðāē
Ō° - Ā	Ōēñūí ōī -ēò ĺééāāýðēééí āāçāð
- Ÿ	- ěēāāýð-í ěē ýāēýē
ŌŸĀŌŌ	Ōóóēū çĺé, āĪ ōī Ī ā ōýðāēéí ýàì
ŌŌĀ	Ōī ò ōī ōēāēēōūí āāçāð
ŌŌĒ	Ōýçāāðēāāāì āē ōāðēōōēāāōāē ěĪ Ī Ī áí ě
ŌŌ-Ī	Ōī āōāýāēūí ĺéē-ēēāýýí ěē ñāí
ŸĪ Ē	ŸðĺĹē Ī ýĪ āēéí ýàì

ÀóäèòÙí çí ðèèò, òàì àðñàí òçðýý, àðäà ççé

Àóäèò ù á ì íí áí è Óëñíí Áð°í òèé áóäèò ì ðò ò òí äýñí èé áóäèò ù í äàçðààñ 2009 í í á í èéççéýò áçò ÿäáýòççé, àæè, çéé-èéäýýí èé ò °é°áé°á°í èé äàáóó Õð èéí àóäèò ù í ò óóàé óóóèàð ò í áí ðòí èéñí í ò òí äýñí èé áóäèò ù í äàçðúí áçðýí ÿðèéí òçðýýí á ðèéá.

Àóäèò ù í çí ðèèò

Óëàáí áààò àð òí ò ù í òí á, òàÿäáëùí ì áí áæáí ò èéí çéé àæèèèààà çð í °é°ò ò ÿé ÿäàäáæáéáèà ÿñýðèéá ø àéäáæ áçí á òí èáí äáí ò áàéáóóéèàà, àéááí ò óø ààèò áí á ò áí èèðóóèàçàá àóäèò ù í çí ðèèò -èäéÿäéýý. Ýí ÿ çí ðèèò ù í òçðýýí á àðäàòú -èäéÿýýð àóäèò ðèéá. ò çí á:

- Õð á òàÿäáëùí ì áí áæáí ò èéá òÿðÿæççééáóé áçò ÿò, çí ðèí í áàéáóóéèàèò ì í í á-ò í é ÿñýò,
- Áóóéí áí èí í çééäáÿðéýèéí òí á òàÿäáëùí ò óóàé óóóèéí òÿðÿæèèò èéí ÿáò, ñàí òççèèò èéí ò í áò í èòí í í í á-ò í é, çð àø èáò áé, çð í °é°ò ò ÿé çí ðèí í áàéáóóéèàñàí ÿñýò,

Òàì àðñàí òçðýý

Àóäèò áá Ááéäáëùí ì ð-èí, àÿèàé áóóé-èèùí ÿàì, í èéñéýèéí çàðèðàá-èéí àæèùí àéáá, òí ò, áççðáççéèéí ò í ðèæèò çéé-èéäýýí èé áàçàð, òÿèò ÿñ, í èéñéýé, áççðáèéí òí á òàÿäáëùí çéé-èéäýýí èé ñàí, Õð ðèæèò çéé-èéäýýí èé èí í í áí èòá áí èí í òí èáí äáí ò áóñàá áàéáóóéèàáóóá òàì ðàááèàá.

Àðäà ççé

Àóäèò ù á áçéòýò äÿòäÿý Õð èéí òÿí áèò ø àéäáèò ù í ñò áí áàðò, ò ççí èéá òÿðÿæççéýò àðäà-èèñàí ç° áé°í æ áçéòýò äÿèééí àóäèò ù í ò áéèáí á òÿí áí áàò àéäáàæóóéèò æòðàì, áçéòýò äÿèééí àóäèò ù í áàðúí áàèààá, ì í í áí è Óëñíí Áð°í òèé áóäèò ì ðúí áàò àèñàí ò °é°áé°á°ò, ò ò °éá°ðèéí áàáóó áàðäàòú àðäà ççéá àø èéèáá. ò çí á:

- Õð á òàÿäáëùí ì áí áæáí ò óóóèéí áàáóó ÿäàäáæáéáèà ÿñýò, ò ççí èé °í °é°èéí ò í áò í èòí í í í á-ò í é ÿñýò, òààø èá ÿì áð àðäà òÿí æÿý áá-òÿðÿæççéáýé ççéò ÿé ò áèààð àóäèò áá òàì ðàáñàí áàéáóóéèàáóóáí àéááí ò óø ààèò í óóàò áé ÿðèéòèààà ðèéò, ò ÿáí èé ñàí àèù á í ÿàò äÿò, ò í áðóóéèà áààò;
- Õð á òàÿäáëùí ì áí áæáí ò èéá òÿðÿæççéýá-èèéí ò áèààððè ñóáàéèààá áá-í ÿàò äÿò, òàðúòóóéèàèò ðèéò, çàðèí áàðèí ò ù á ò ççáÿðéýí ø àéèàò;
- Õð á òàÿäáëùí ò óóàé óóóéù ò í áò í í í æéí òÿðÿæèèò èéí ÿáò, óóóéù ç° ð-èá-á°á òàðèòóéèàà ò í í òñí í ÿñýò ò áèààð Õð ðí í í ù Çàñàá áàðäá í áðò áé ÿðèéòèààá ðèéò, áççðáèéí ñàí òçç, ò °ðèéí ñàí àèéí òÿèò ñÿÿñ ñóáàéèàà áààò;
- Õð á òàÿäáëùí ì áí áæáí ò, ñàí òççèèò èéí ò í áò í èòí í í ù ò áèààð í èí í óéñí í æèø èá ñóáéàò

Àóäèò òèéñýí áçðýäýðççí

Àóäèò ù ä -Ã-ùí Ãçéöýò äýèèéí àóäèò ùí äàçðùí äóðääóóääàð áää, Í èéñéýèèéí àóäèò ùí äàçðùí àóäèò í ð, ø éí æýý- í àð òèéæäçéöýò äýá.

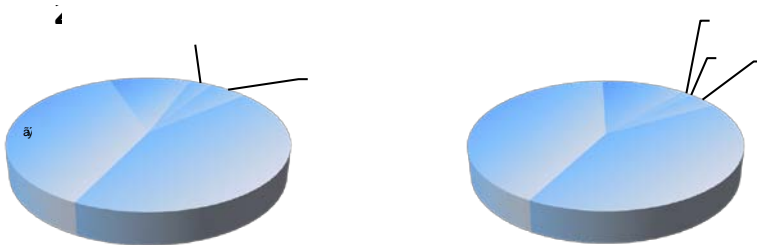
Òðèéí öýí àèð ø àèääèò ùí ñò àí äàðò, äçéöýò äýèèéí ø àèääèò ùí æóðàì ä çààñí ù äääóó àóäèò ùí äçí, äçáí ýèò ýä äýí æýä áí éí ò í í ò éí ò ççéñ, òí éáí äáí ò í ýäýý ñóääèääää àæùí áàðèì ò ì àð èàèä äääñàðää.

Áçÿã 1

Óí á òàÿæëúí ì áí áæ áí ò èéã çð äçí ò ýé òÿðÿæççÿó ÿðð ççéí í ð-èí á áçðäççÿÿãçé áàéí à

Áð°í òèé ççéé

- 1.1. 2008 íí ä Óeàaí áààòàð òí òúí òçí àì 1 067 047 òçð-°í í° òííííñ 14.8 òóáü, çééäáÿð, àæàòóé íÿæéí òí 42988 òçð-°í 12.1 òóáèàð °ññ°í áàéí à.
- 1.2. Í èéñÿèä 2007-2008 íí ä í èéò 451.6-536.8 ì ÿí æáí òííí òí áæðñàí áà ÿò ççñáÿðÿð ì ù àà- ççáÿé:

- 1.3. 2007-2008 íí ä òí áòàÿæëúí òÿí æÿÿ °ñ-, áçòÿò °° ð-è° æññ°í áà áÿð òí òííèèúí òí á4.2 òóáü, çééäáÿðééí òí áòàÿæëúé 0.6 òóáèàð °ññ°í áàéí à.
- 1.4. Ì íí ä Óèñ "Áð óéòàé òí áòàÿæëúí áðèé ààì æóóéáí òÿÿáÿðÿó, çàééóóéàòàä òÿí àèò òààèò" òóòàé Áàççáééí èí í ááí òí à 1997 íí ä, "Óeàaí çààððáááí ðæáí èé áí òèðáóóéàä-èéí òóòàé" Ñòí èä èüí ùí èí í ááí òí à 2005 íí ä òóñ òóñ íÿæÿí í ðæÿÿ.
- 1.5. Ýááÿð èí í ááí òííð àð óéòàé, òí ðòí é, òàààí çààððáááí ðæáí èé áí àèñ áæóéñàí òí áòàÿæëúí áò° ð° í ð çàðæòí ðæçéæççÿóí òñòæð ççðæéã óèñ çí áÿñòÿí áçð òçÿÿÿáÿ áà ÿí ÿðçç ççðæéã òÿðÿæççéæáóé áçðòééã òàáñðàèò¹ 1-à ççççÿá.
- 1.6. ÓÈÓ-úí 1997 íí ù 106 áóæáð òí æííèííð "Ó °ð°ñÿèí èí æéí òàèàðð áàðèì òèàð áí àèí ã"-ù á2020 íí òçðòÿé áÿñ ààðààòàé òÿðÿæççÿóÿóÿð áàòàèæ òí áòàÿæëúí á çàééóóéàð, òóòáóóéàð àæù áæððàì èàæ çééäáÿð, àóóéí òí áòàÿæëúé, òí , ðáí á- òççðéé ÿáééááí èí áñðóóéàð çí ðèèò òàáüæÿÿ.
- 1.7. Ýí ÿòçç áí àèí æíí òçðÿÿí ä Çàñæéí æçðúí 1998 íí ù 82 áóæáð òí æííèííð "Ì íí ä Óèñúí XXI çóóí ù òí æáí ðòí é ò ° ææééí ò° ò° éá° ð" 1999 íí ù 50 áóæáð òí æííèííð "Óí á òàÿæëúí ááóóðóóéàð çí áÿñí èé ò° ò° éá° ð"-èéá2010 íí ò çðòÿé òÿðÿæççÿóÿóÿð áàòàèñàí áàéí à.

- 1.25. Oaaw eà "Èi i i ði i ð i ð oóeñai áaðàà i àaððeàeúí ñàà, áàæàà áí i áí eà ò ° eá° ð í i áàóòeàð oóòe" oóòeèeáààí áààð áàòeàð, Áí ÀÆÍ-í ààñ áí eí àñðóóeñai "Áàeáàeú i ð-eí á ñ° ð° áí ° e° ° e° è ççççñí eé ð° eá° ðeéí oóòe" oóòeèeí ð° ñ° eòýe òàì òàòæò, ýñàýe ÁÁ° ÕÕÕÕóóeüà i ýí ýeò °°ð-e° eò i ðóóeàð ýñýeèeàð eéáyó ø áaððeàæàe áàeí à.
- 1.26. Ñííí Õeñúí Æeéèà áàeáðeèàæúí áí eí àñðóóeñai "Õeàáí áààòàð òí òúí òàòóó òí à òàýæàeúí i áí áæ áí òeéãñàeæðóóeàð" i àñòàð ð° e° àe° ø° áí eí àñðóóeàð ñóààeæàí ù òàeéáí à "òí àòàýæàè æðæñí ù ð° eá° ð° oóæóóeàð ñeñòàì eéáàð° í òeé òàòààðúí òí æí eòí i i ù òçðýýí à ÷ ðì òó °° ð-e° ò oàááí eñí i" àýñýí ÷ ýí ý àñóóàe òí eø eéñí i ð ° í °° àðçð-ýý.
- 1.27. Áýeòeéí çàðèì oéñí ðí í á òí àòàýæàeúí i áí áæ áí òeéí çéè àæèèeàæààçì òeí í áàeáðeèeáàeæàà òí æí eòí i i ù òàeààððeè i ýáýýeèeéáòààñðàeò° 1 2-à ççççèýá.
- 1.28. Oaáñðàeòààñ ççççýá Ì í í æ è Õeñàà i ° ðà° æ° æáàeæàà òí àòàýæàeúí ð° eá° ðeéã áàeé ° ðò áçðýýñí ÷eæ òòðààð ñeñòàì i áí àeòààñ æáí à Ì ÕÕ-úí Áóðeáààà è òýðýææýá áàeí à.
- 1.29. Áeé ° ðò òàè òí ðò òí àà-óóeñai ÷, òààáí òí ðò òí àà-óóeñai ÷ òí àòàýæàe æàðæñí ù ð° eá° ðò ààeèòáí 2500 ð° ø° à ð° e° ò òàðèð òàe. Áýð òí ðí i eéúí i ýáòí ðí i áòí áæààð 1700 í ð-eì ° ðòòýe áí eí à- 300 í ð-eì i ù ð° eá° ð° ð° eá° áàáeí à. Áóñàá i ù "òí æçè" áýáýá÷ çí ýí òýðýááýýðýý áàeáí ñóààðóó òàýæáàeí à.
- 1.30. Çýðýá òí àòàýæàeúí i áí áæ áí òeéí çéè àæèèeàæààí ù ñàí òççæèèeéí ýò ççñáýðeéãòàòààðúí ñeñòàì ýýð áçðàççéáyé ð° eá° ð° ð° eæ-àààðççé ýáóó ° ðò æèèæ, áàeáí ðóó òí æ í òàýò í ù àðeèàð áí eí í.
- 1.31. Èò òýí æýýí eé òí àà-óóeæáàæà i ° í ø° ð° eæáàeæàà ° ðò òóààeááí áààeòààð ààì æóéáí í áí i æeéí ð° eæáàeæààæàñ eò òýí æýýí eé i ° í ø° ð° e° ò, ýí ý í ù "Òí à òàýæàeúí áàóóðóóeàð çí áýñí eé ð° ð° eá° ð"-eéí òí àòàýæàè çàeéóóeàð çàððàeúí à "áí òeðáóóeáà- ð° e° ð°" çàð-eì á í eéòýò ðì .

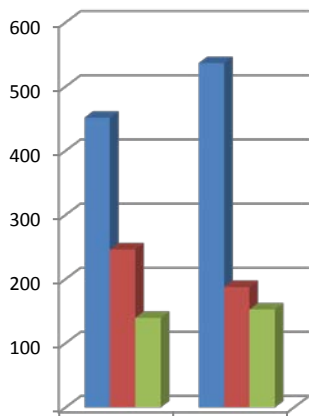
1.32. Oeàáí áààòàð òí òúí çàðeðàà-eéí ç ççççñí Ñííí ù Æeéèà áàeáðeèeàæààe òàì òðáí òýðýæççèñýí 9.1 ñàý àì .áí eéàðúí ñàí ò ççæèèeèéé ñóààeæàà, òáòí eé òòñèàèeòààí ù 2 çá ø àòàe ð° ñeèeí òçðýýí à "Oeàáí áààòàð òí òúí òàòóó òí àòàýæàeúí i áí áæ áí òeéãñàeæðóóeàð" i àñòàð ð° e° àe° ø° áí eí àñðóóeæç í àðáí æeéí ýí áýðò òí æeéã eáí àð eéúí àðæàð ð° àe° ðççéýí òñòæò òýæeáàeæðeñai áà òççí eé çéè àæèèeàæààòýáeéí ýáóóeàð áí eí í òí à òýáýðeýeòeéí ò ç-è ÷ààeúí áí ýí ýæ ççéýðýá ø áàððeàæàòe òí i i àò° ð° ð° i æ i àø eí i áðáí eçì ù àðçéýýí ààñai áàeí à.

1.33. Ççççí ÷eýí 2008 í i á òí àòýáýðeýeòeéí çéè àæèèeàæààí ù òççéí ÷ààeúí à ýí ýæ ççéýò çì ðeéã í ðí ÕÕÑ-æàñ 4.1 òýðáòì ò° ø° æeéí ð° ð° í ø° i ðóóeàèò òeéæ105 áàòí i àø eí , i áðáí eçì òóààeááí ààñai áàeí à.

Í ÁÕÕÌ Õeéí àæèèe ýòéýe ò ° àèe áàeí à

1.34. Òí àòàýæàeúí áàóóðóóeàð ð° ð° eá° ð, i àñòàð ð° e° àe° ø° í eé òýðýææèèeèeàòáí æò çì ðeéòúí òçðýýí à 2009 í i á çì òeí í áàeáðeèeàeòúí °° ð-e° eò òeéæí ÇÇÁ-í ù "Òí ò òí òeæèeòúí òýeòýñ"-ò òí àòàýæàe òàðeòòñai 1 i ýðáýæèèeýí àæèèeàæáàeñí ù á

° ðæ æççéýí "Í ð-í ù áí òèðáí è, òí á òàýææèùí ì áí ææ áí òèéí òýèòýñ"-èéá7 òçí èè áçðýèäýòççí òýé áàèæòèñáí .

1.35. АА- ӨӨӨОооёüä çààñí ààð àèí àä í èéñéýè, ñòí , àççðýä òí à òàýææèùí ì ýäýýèèèéí ñáí òàé áàéò, ñòí è. Í АООÍ Ò-yyñ òí à òàýææèùí ì ýäýýèèèéí áààçúã 118 ççççèýèòýýð áàèæòèèàðòààð ò° è° áè° ñ° í ÷ 56-á òóæòóèñáí àà äççðäççýä ì ýäýýèèèéí áààç àèæá ààéí à.

1.36. Нóààèæáí ä çí äýñéýí òí í òáí è í èéñéýèä 2007 í í ä 451.6, 2008 í í ä 536.8 ì ýí æáí òí í í òí äæð-ýý. Í èéò æðñáí òí à òàýææèùí 29.3-54.5 òóàèèä òýýäýðèýñýí, òýýäýðèýñýí òí à òàýææèùí 56.7-81.4 òóàèèä äàðæòñòæñáí ààéí à.

1.37. Äççðäççæéí Ò È, ÕÕ Ñ, ÇÁÒÁ òí à òàýææèùí ä° ò í ýæýýð èýýðòèèéèæòàéèäæ ääæáñ ñòàòèñòèè ì ýäýý ç° òççòýè èýýðòèèéýæñýí í ù "Í í í æ è òèñúí çàñáäçàðèðæá, í òòá äýáñýðèéí í ýææ òççí èé òàèðäèäæí òóòàé" òóòèèéí 28.1.10-ò "ñòàòèñòèèéí ì ýäýýèèèéäçí òèò æòðí ù í äàæò æðæð" æýæçàñáí òàé í èéòýòäçé áàéí à.

1.38. АА- ӨӨӨОооёü, ò° ò° èá° òççýä òí à òàýææèùí à äàæñæò, çàééòóèàð òóòàé ñòðæèò, ñóðòàé-èèæáà ýäóóèàð òàèààð òóñæñí ù äàæò

Óèááí áààòàðúí òí áí òá èòí é òáéýè ì ýäýýèèèéí òýðýñéýð ñòðòàé-èèñáí í ýàððççýä í èéòýèèèäòí èí èí í çççèéáýè:

	Í ýäýýèèèéí òýðýñé	Í èéò äçí	Í ýäýý, ì ýäýýýè	Í ýàððççýä í èéòýýè	Нóðæèò, ñòðòàé-èèæáà
1	UBS òàèáàèç	15	10	3	2
2	Óèááí áààòàð òàéí ñ ñí í èí	14	8	5	1
3	Óèááí áààòàðúí ñí í èí	31	14	12	5
4	Óèááí áààòàð òààéí	Í ýäýýèýý áí æèàò áí èí í æýè ø àèçáí ààð èðççýýäýè			

1.39. Òí à òàýææè ççñýòýñ òðà-èèáí ñýðæèýýð ì ýäýýýè í ù òí à òàýææèùí òàèààðòè ì ýäýý, ì ýäýýýè, í èéòýýè, í ýàððççýäýñ 6.5-13.0 äàòéí áàæá ààéí à.

Í eéñéyéesí Őò ò í òèæèò ùí äaçðúí áçò ýò, çí òèíí áàéäóóèàèò ííí ä÷ò í é áóñ áàéí à

1.40. Őò ò òí òèæèòùí äaçðúí ũ Őèàíí áààòàð òí òúí Çàòèðàä÷-èéí òàðýyáí à òí ò, í eéòèéí ÷-áí àðòàé òí òèæèò, çéé÷èéäýyí eé äæùáäçéòýçyò, òí äçàýäæèùí ì áí áæ áí òèéä òýðýäæççéyò, ŐÁ òí òúí ò° äè° ðñ° í òí æéí òýæéí áí éíí ° òèéí òàðèóòñáí çàí òàèááéí òýáýðèyáýyí eé äæùáäð óóðòàé äçéòýçyò ççðýäyèäýyð 2006 íí ä áàéäóóèàäñáí áàéí à. Őò ò òí òèæèòùí äaçðúí á çòèéí ñòáí èéäòàäñðàèò¹ 3-ò òàðóóèàä.

1.41. Őò ò òí òèæèòùí äaçðúí äçðýí à òóñäñáí Őí äçàýäæèùí ì áí áæ áí òèéä òýðýäæççéyò ççðýáí ũ Í ÁŐŐí Ő-èéí ÷-èä ççðýäýé, òí ò í eéòèéí ÷-áí àðòàé òí òèæèò, çéé÷èéäýyí eé äæèè äçéòýçyò, ° òèéí òàðèóòñáí çàí òàèááéí òýáýðèyáýy, òí ä òýáýðèyò ççðççá í ũ Ő É-éóàééí ÷-èä ççðýäýé äàäòàðäñáí áàéí à.

1.42. Őí äçàýäæèùí ì áí áæ áí òýá í ðí èòí ä- áàéäóóèèääóóáúí ÷-èä ççðèéí äàäòàðèù ä òàðóóèáàè:

¹	Äæè, çéé÷èéäýy	Í ÁŐŐí Ő	ŐŐÁ	ŐŐ Ñ	Ő É
1	Őí äçàýäæèùí ì áí áæ áí ò	+	+		
2	Ő° äè° ðñ° í òí æéí òýæéí çéé äæèèääáá		+		
3	Őí äóóæóóèàò, òýáýðèyò		+	+	+
4	Ő° éä° ð òóæóóèàò			+	+

1.43. Őçñí ýáòí ýýñ òàðàòàä òí äçàýäæèùí ì áí áæ áí òýá í ðí èòí ä- áàéäóóèèääóóáúí äæèè ççðýäçàðèí òàèààð äàäòàðääæááéí à

Áçÿã 2

Òí à òàÿæéúí í áí àæ áí ò í í á-ò í é áóñ áàéí à

Òí æéí ñàáí ù òçðÿéöÿÿá í ÿí ÿæççÿÿÿ çàððóóéñáí ò° ò° í æéí çð äçí òáí ààèð àçé áàéí à

- 2.1. Òí àòóæóóèàð çéé àæèèèàæàá í ù í òí í ñóóáí à àí ùààð- áóé èðäÿà, àæàòóéí í ÿæç áàéæóóèèàáí òóàüà áóí èàð, òí æéí öÿàð, äÿð òí òí í èéúí èðäÿàééí òóàüà òàð àáí ààà òóæóóèàð, í èéòééí ÿçÿí ò èééí çàí òàèááéí òóàüà òí æéí ñààààð ààí æóóèáí òééæÿæáàéí à.
- 2.2. Í èéñÿéÿéí Çàñàáààðäüí çéé àæèèèàæàáí ù ò° ò° éá° òò òí òúí í èéòééí ÿçÿí ò èééí æóàáí æòàéáàéà 50-100 í àçð òóòáí à ñòáí ààðòóúí ò ààðàèàæà òáí æñáí òí æéí ñàá áàéðéóóèèàðàð òóñææ 2007-2009 í í ù ÿóí èé òàæñ æèè 137.4 ñàÿ ò° æ° æ° ò 1560 ò èðöÿà òí æéí ñàá òèéñÿí áí èí à- ò° í ò° àðèéí áàéèèààð 936 ò èðöÿà áàéí à.

Áçðÿã	2007-2009 í í áí ÿáñÿí òí æéí ñàá		2009 í í áí àí àèòí é áàéèàà			
	Òí öÿí æÿÿ	çàððóóéñáí ò° ò° í æ° ñàÿ. ò° á	áçæ	Áóàáí æ òàèááéà	ÁÁí Á-úí áóí á	Òí òí í èéúí áóí á
Í èéò	1560	137,4	936	219	455	262
ÁÁÁ	256	1,2	455	61		394
ÁÇÁ	882	74,0	294	14	205	75
ÑÓÁ	20	9,6	231	11	218	2
NÁÁ	209	16,9	106	81	25	
ÓÓÁ	188	10,3	244	59		185
×Á	146	25,2	61	54	7	

- 2.3. Èð öÿí æÿÿí èé ò° ò° í æ° çàððóóéæòí æéí ñàáí ù òçðÿéöÿÿáí ÿí ÿæççÿÿÿ áàéèèàæà áí èí à- öÿðÿæççÿÿÿ, òáí æàèèàð, àð-èàð ÿáð òáí æèòäçé áàéí à. Nóáàèæáí àáñ òàðàòàà í ÿá òí æéí ñàá ù á òèéöÿà 280.0-856.0 òí ÿí æáí ò° æ° á çàððóóéñáí á° æ° á áàéèàè çí òèð òí í í í ñ 624 ò èðöÿÿð áóóó áàéí à.
- 2.4. Òí ò òí òèæèòóúí æçðàáñ 602 òçí èé áóí à ÿáóóéñáí "í èéñÿéÿÿ òí æçé öÿáÿð áàéèèàòàá ò ó òèéð, ñòí é áÿ" äÿñÿí àñóóèæà 360 òçí áóð ó 59 òóàü "òí æéí ñàá ù àèð öÿí æÿÿÿÿð òààèð" äÿæðàðèòéñáí í ù í èéòééí ÿçÿí ò èééí çàí òàèááéí òí æéí ñàáí ù öÿðÿæÿÿ èð áàéèèàà òàððóóéæáàéí à.
- 2.5. Í èí í òí í í ù áàðèèæ ààðèæàæÿ ÿí ÿ öÿí æÿÿÿÿð í òè éí ñóóá-èà áí èí í àæàòóéí í ÿæç áàéæóóèèèàáí òí í ò° ñà° á- áàðèèèèí í ò-í ù òí òèæèò, òççí èé áí òðí í ñ òí àòàÿæéúí à öÿðöÿ òàèèàð ò° è° àè°à° æçé áàéí à.

Òí æéá ÿð ççñáÿðÿð í ù àí æèèàð àæü ù á çí òéí í áàéáóóéæÿöéÿÿáçé áàéí à

- 2.6. ÁÁ- ÓÓÓóóèèàð èðäÿí, àæàòóéí í ÿæç áàéæóóèèèàá í ù æàðñáí òí àòàÿæéúí à òàáæèèàð òçð öÿàð áí æéáí òàÿð ççðÿæÿé.

- **Ōi āoāyāāēū āāāāāāāā, āi āēāāō, āāōēi āō ēāāō, āi ēi āāōōōāō āāēāāōē ī ēī ī ī ēēōēēi** ʒʒāyē nāi āā-ēāāū āō ēēēi ʒʒāyāyāi āyī āēō ē āāōāēāā āāēāā ī ū nōāāēāāi āān ōāōāāāāāēī ā. Ī ōē ēī nōāā-āāān āāāi nāi āē āāōōēāā “ī ōī ī nōōōī ū °ōōēēī 25.8 ōōāū ī ū āāōēī āi ēi āāōōōāō āi ēī ī āāī ē ōī āōāyāāēāā yēāāāāāāāā āyāōāōēōēnāi āi ē āāōēī āō ēāāāāāāāōāyāāēāā yēāāāāāāāā ʒʒē āyāōāōēōēnāi ōʒī ʒʒāyāyāyā yāāāāā yēāāāāāāāā ē āēōāāi ū āānōōāā “āāōēī āō ēāāō nēnōāi āāēōāyēāyāyān” āyā 76.8 ōōāū ī ū ōāōēōēnāi āāēī ā.

2.7. Nʒōāāāōāō āʒʒōāēēī ōāōāāi ī ōūōūī ʒōnēāi āāōū ōī āōāyāāē āi āēāi ōāyō ō ʒō ōyāēēāyāyā ōī ī ōāī ēōī ōūī ōyī āyāī ā ōāī °ōō° ē āʒōāyāyāē āāēī ā.

2.8. Nʒōāāāōāō āʒʒōāēēī 7 āōāāō ōī ōī ī ī ū ʒānāā āāōāā ēōāyāyāyā ōī āēēāi āēēāi āā- ōī ēāī āāī ō āāāōō ōōō āāō āāēū ā 11 āʒāyāyō ōī ōī ī ēēūī 5 āōāāō āāēōī ū 108 °ōōēēī āōī ā ʒī ōēī ī āāēāōēēnāi ī ū āi āēēōōāē āi ēā ōī ōī ī ī ū ōyī āyāī ā °ōā āāyāy. Ōēi āāō āāēēāʒē ī yāēōāyī ā

ōōnāāē ōyāāēē āi ēā ī ōāōēōōōēnāi āāō ōī ōī ī ī ū ī ōōāāyāāāyāyō ōī āāēē āi ēāōī āōāyāāēū ā yō ʒʒāyāyō āyāyō ī ū āāāāāāāā-āāāāi āāēī ā.

- 2.9. Ī ŌŌŌ Ō-yāyā 2009 ī ī ā “Ōi āōāyāāēū āāi āēēāi yēāāō, ōāyō āōōāi ” āi ēi āāōōōāō, āʒʒōyāāʒōā 1-2 ōī ōī ī ī ū ēōāyā, āāēāōōēī ī yāā āāēāōōēāāūī (ōōōāēēāāē, ×ēī āyēōyē āʒʒōāēēī 14, Āāyī ʒʒōō āʒʒōāēēī 14 āʒāyāyō ōī ōī ī āūī) ōī āēēāi ōāī ō āōāī ā āi āēēāi yēāāō ʒī ēēēō ōāāūnāi āi ēi ā- ī āi ī ā ī ō ōyōyāēʒʒēyāyāē āāēī ā.

Ōi āēēī ō yāāōēēā ī ī ā-ō ī ē ʒī ōēī ī āāēāōōēāāāʒē āāēī ā

- 2.10. 2007 ī ī ā Āāyī ā ē āʒʒōāēēī, 2008 ī ī ā ×ēī āyēōyē, Nʒōāāāōāō, Nī ī āēī ī ōāēōōāī, Āāyī ʒʒōō āʒʒōāēēī Ō Ē-ēēāōōāū-ēēēā “Ōēāāi āāāōāō ōī ōūī °ī ī ° ōʒēyāyō ʒʒōyā ōāōēōōēāāūī āyōyāy”-āī ʒĀĀ, Ī ° ŌĀ, Āʒʒōāēēī ʒānāāāāōāā, Ō Ē-ēēī ōī ōī ī ā āāēāōēēnāi āāēī ā.

- 2.11. Ōāēōōā āyōyāī ēē āēāēyēōēēāāēē āʒō āʒā yō, nōī ē - 2009 ī ī ā ī ēēnēyēyāyā ōī ī ēēī āānī ī āāēūī ōyāyā āʒā yāyāē, ōāōēī Āāyī ʒʒōōyāyā āōnāā 5 āʒʒōāēēī ʒĀŌĀ-āān āʒā yōyā Ō Ē-ēōāūī 60 ōōāū ī ū ʒʒōāyāyō ōāi āēēōāyē āēāēʒʒēāyāy. Ōōōāēēāāē, āyōyāī ēē ʒāāēōū āōī āī ōōī ē āi ēā ī āyē, āyōyāī ēē āēāēyēōēēāā ʒʒōāēēī ĒŌŌ āi ēī ī ʒānāā āāōāūī ʒ° āē° ēēēī ōōōēāāō ōyēyēōyāyāē, ī āōē ēēī y-ēyēō ōēēāyāyāē āāēī ā.

- 2.12. Āāyī ā ē āʒʒōāyāyā āōnāā āʒʒōyāī āī ī āāēāā ōī āōyāōēēī āāōī āō ēī āāō āʒʒōāēēī ōyī āyāī ēē ōī āōāyāāēū āāʒōyī ōyāyāōēyō ōʒ-ēī -āāāēōāē - Ō Ē-ēōāūī āāōī āō ēī ōōāūī 58.0 ōōāū ī ū 10-24 āēē āō ēāāāāāāōōō-ēōōāi āāēī ā. (Ōāāōāēō 1 4-ō ʒʒʒēyā)

- 2.13. 2007-2009 ī ī ā ī ŌŌN, Bī ī ī ōēnūī āōōāēōāyē ōōnēāi āāāō ōī āōyāyāyō, ōōnāāē ʒī ōēōēāēōūī 185 ī āō ēī ī āōāī ēʒī ī ēēē ʒʒēāŌŌĀ, āʒʒōāyāyāēēī ŌŌN, Ō Ē-ēōāāā āāōāāōū āāēēēāāō ōōāāāōēēnāi āāēī ā:

1	ʒī ōēōēāēō	ī ŌŌN	ī ēēnēyēēēī Ō - āān	Bī ī ī Ōēnūī ō ōnēāi āāāō	ī ēēō
1	Ōi āōyāyō	85	30	45	160
2	Yī ī yēyāēēī ōī āōyāyō	1			1
3	Āōāāi āēōāēāēī ōyāyōyāyāy, āō-ēēāāā	16		1	17
4	ī ī ā ō ēēāyēyēī nōōēāāō	1			1
5	Yēnēāāōī ō	1		1	2
6	Āōēūāī ʒāō	1		3	4
	ī ēēō	105	30	50	185

2.21. Í ééñéýéééí ø óóðóáé ì ýáýýééééí ø° áá õí áðàýææéúí òàèààð èðñýí ã ì äéúí í èéò ã ì áí è, ì ýáýýéýéà ýçéýò óóàèéí æéí áí ðàèòí é áóóðààäýé (2007 í í à 5.8 óóáú, 2008 í í à 4.1 óóáú) áàéí à.

Õí á òàýááàé áí èí àñðóóéàð æææä, áóí à çééäáýðççäééä ò ° ðééí ççáýýñ äýí æèð çí ðéèò òýðýáæýýçé ááéí à

2.22. “Í í í ã è Õéñúí 21 ä çáýýð çóóí ù õí æòáí ðòí é ø° ææééí ø° ø° éá° ð”, “Óóð àì ùñææéúí °° ð-è° èðééí çí äýñí èé ø° ø° éá° ð”-ò õí áðàýææéúí ááàæàñææò, ààòéí áí èí àñðóóéàð àæééäææáá° ðæ æççéýýä óéñààñ äýí æéýä ççççéýò, ýàééí çàñæéí ø° ø ççðæéä í ýí ýæççéýò ýðð ççéí çí àñééäáéé áí èã õí í ð çààñáí áí èí á- ÁÍ ÀÆIS, í ééñéýé, äççðýááí èí í Í ÇAA-í ù Õí ò í ééðééí àæàðóéí òýéòýñ, Í ÁOOÍ O, Æéææááóí à çééäáýðéýéééí òýéòýñò õí áðàýææéúí ààòéí áí èí àñðóóéàð çééäáýðééí òàèààð ñóáàèææä, á çðòäýé àèæä ááéí à.

2.23. Í ÇÄ-úí 2004-2008 í í ù çéé àæééäææáí ù ø° ø° éá° ðééí òàééáí à õí áðàýææéúí à áí æéáí ýéæò, ààòéí áí èí àñðóóéàð ñáí àà-éàáúááýí æææ óéí ààð æææááóí à çééäáýðççä ááéæóóéñáí äýæòàééäã àñáí ÷ “Ñáí -Í ðæó” ÕÕÉ-èàñ áóñáá í ù ááééçáçé, ì àñòáð ò° è° áè° ø° áí èí àñðóóéàð ñóáàèææáí à òáí ðàææáæááéñáí àðòéí òýáðééí òààñ, í éééýáóóò çééäáýðéýòæææä çééäáýðççä çí æñí í ááéí à.

2.24. Õí ááí æéáí ýéæò, ààòéí áí èí àñðóóéàð -éæýéééí æææä çééäáýð, ðáðççä õí áðàýææéúí äáàæàñææòáá çí ðéð ççðýáäýéòýðäýáÕèéí ýýñ ýááýðééáí ýæñýí áí áéí ã í ð óáèðááæ çí ðéí í ááéæóóéàð ø ààðäéäææòáé ááéí à.

2.25. Õ° ðééí äýí æéýæçé ÷ ø° í òí í í ù èí í í áí è çéé àæééäææááà ýáóóéñáàð ááéí à. Óóòáééááé,

2.26. “Ñáí -Í ðæó” ÕÕÉ 4 æééééí ðóæòááí ä õí á òàýææéààð æòááí æ ù ñáí áàé, ñáí óáõí èèééí ðóáæéí òááçýðýá500.0 æðóé ñáý ò ° æ° æéí áçòýýæáýòççí çééäáýðéýýæ õí ò ø° á° æéí ýí çýá áçéæéí 200 æðóé ðçí ééáææúí ááéðààð òáí ææéðæýý.

2.27. “Óáí í à” ÕÕÉ ø° á° í ðí í í óàáä õí òí ä òççðéé ýá áààð òýáàææééóóéæ òççðéé ýá òóæóóéááä ýí çýáá çéæéí, ° ðò õí èã ééñí í çýðýá20 æðóé èðäýáéééäææééóóéááä÷, ÁÍ ÓÁÓ á çòýýæáýòççí ééáí ù èí í í ðééí òú áçí æñí í ñí í ñ áæòéàð á ççðýí áçòýýæáýòççí ðóðààñáí ááééáá.

Formatted: Font: (Default) Arial, 11 pt, Mongolian (Cyrillic)

Formatted: Font color: Auto, Condensed by 0.15 pt

1	ζζζζζζζζ	οοο οί έέεί ούά ούι αγγ					
		2006		2007		2009, 9	
		οί	(α)	οί	(α)	οί	(α)
1	БГД	1	5,0	2	6,0	1	5,0
2	БЗД	4	22,0	4	19,5	4	15,1
3	СБД	+	+	2	7,0	0	0,0
4	СХД	1	3,0	2	3,5	4	8,0
5	ЧД	1	2,0	1	1,0	0	0,0
6	ХУД	2	4,5	3	8,5	+	+
	αζι :	9	36,5	14	45,5	9	28,1

2.36. Ι ανθαδ ορ εο αεο ροι εε ηοααεαααί α 2006 ίί α 65.0 ί ύι .ι³ οοδ οί αααεαααεεί 80 ί δ-ει οοαεεαααδεεαυί οί αϑϑϑεαααεααα οί αί ί αα δεεεαυί οί αοαυααεουί ούι αεουί ανοοαεααδ οοοεου οί αυί ί αε ααδαεααααε αϑαϑϑί ααδεεαυί οί αοαυααεου αο οί αυί εοί ί ί υ ηοαί εεαηαί αε αί εα ηί ί ÷ οί^{οο} ούδ ζζί εεα ϑί οεοοεηαί υδθεεί αεο ααδαααε, ούι αεο αεαα ααεί α.

- 2.37. 2008 ίί α ο εί υ-εύι ααδεααηαί Ααδεεαυί οοοαε οοοεουα οί αοαυααεου αϑαεεοοεαο ϑαδθεου αούι οαδθεοαο, ααεου αούι αεεοϑυοαυο οαεααδ οί αί οοί ε οοηαααεε ααεί α.
- 2.38. Εεί α ααδεεαυί οί αοαυααεου αοϑυαυδεϑυα ϑί δεοεαο ϑαδθεου αοαδυαεαο ΟΟ-Ν-α ορ αεο δζζηηί οί οεί εαί εα ααδεεα ααδθεο ϑο αε οο δε οααεοααδ αοδαι εαααε ααδεεαυί οί αοαυααεααη ηαεαο αί εί ί ααί ε.
- 2.39. Οοδ οί αοαυααεου αοοαεοεαο, οϑυαυδεϑυο ϑαδθεου αο ηαοοη, ΟΟ-Ν-ααδ ααί αοοεαί ηαί οζζαεεεααεααί υ ζδ αε εαεε ααεί α.

Οεααί αααοαδ οί ούι οί αοαυααεουί ί αί αα αί ο

Αζεϑα 3 Ναί οζζαεεο εεί οί αο ί εοί ί ί ί α-ο ί ε αοη ααεί α

Αζδθεεί ΟΟ-Ν-α ααεαοεαοααα οοοεου ϑο δ-αϑυ

- 3.1. ΑΑ-ΟΟο οοεουα ί εεηεϑε, ηοί υί ϑαηααααδαα οί αοαυααεουί ζεε-εεαϑυί εε ηαί ααεαοοεαί ααεεεοοεαοααδ ϑαηηί υ αααοό ΕΟΟ-υί Ουδαεεϑυα-αεεί 2006 ίί υ 248 αοααδ οί αυί εί ί δ "Οί αοαυααεουί ζεε-εεαϑυί εε ηαί αεεί αοδαι -αααοαεηαί ααεί α.
- 3.2. Υί υδζζ αοδι ααδ ί εεηεϑεεεί αζδαεεζα ΟΟ-Ν/ηαεααδ ηαί /-οαε, ί εεηεϑεεεί ΟΟ-Ν υααϑυδ ηαεααδ ηαί αεεί ί δεί αυί 3 οζδοϑε οοαεεα ορ αεο δζζηεϑοϑυδ ϑαηηαί αα ί εεηεϑεεεί ϑαηααααδαυί 2006 ίί υ 594 α ζαϑυδ ϑαδθεοαί ααδ ί εεηεϑεεεί ΟΟ-Ν-α ί ϑΑΑ-ί υ αϑδαϑα, α ζζαεεί ΟΟ-Ν-α αζδθεεί ϑΑΟΑ-υί αϑδαϑα οοη οοη ααεαοεαοααδ οεεααϑεϑηϑί .
- 3.3. Υααϑυδεεα ζί αϑηεϑί ί εεηεϑεεεί αζδαεεζα ΟΟ-Ν "Οεηηύι οο ηο αο ζεεααϑδεεί ααϑαδ" αϑηϑί ηαοοοηαε, οοδ οοδ ζεε ααεεεαααί υ -εαϑεοϑε οοοεεί υαϑυααεαοεε οεηηύι α ζδδαϑεεεί αϑδ-εεαϑυ αα-ϑϑ. (Οαηηδαεο¹ 5-α ζζζεϑα)
- 3.4. Αζδθεεί ΟΟ-Ν-αοα οοοεεαδ οζεϑϑηϑί οί αοαυααε ααδαηηί υ ορ εαο δ οοαοοεαο, ηαί οζζαεεεϑυδ ζί αηϑί ζδαϑηϑϑυ αααί α οί αοϑυαυδεϑυο, ί οί ί ηοοο οί ί οί ί αυί οϑαϑδεϑαϑυ οεεααεαααί υ οο δεεί ζεε-εεαϑυαοοαεεί οϑαεϑϑυδ αεεοϑυαεεα ορ δεεί α-ααεεου α ορ ί ρεο οϑί δεεηί δ οεεηϑί Ο-Ε-εεί οοαυ-εαεουί α- οί εαί αεεου ααοοδοοεα ααεί α.

3.5. Í eéñyëééí ÕÕ Ñ-æéí ñàëááðò ñããúðæãúðæéí ÇÄÕÄ-ú í äýðäã àëà àààñáí òóóëéí ÿäããáééí ÿëäãðöýë ààëãöëñáí í ù Ëðããí èë òóóëéí 29.6-à "Õóóëéí ÿðäããáééí ñàëááð, ò° è° è° Æ-éëí Æãçàð òóóëéí ÿðäããáééí ÿððæãë áàéí à"ããñí èëá ç° ð-ñ° í áàéí à.

ÕÕ Ñ-ã çì òëí í ààëãóóëáð í ÿããñýí áí äëí ãí äòò àããàæááéí à

3.6. Í eéñyëëéí ñàòèñòèòèéí Æãçàð, äããúðæéí ÕÕ Ñ-ãããñ Æððããñáí òí ñ òãããæéúí ò° èá° ð ò° è° Æ-äëéí òí í áí èí í ÕÕ Ñ-æéí í òí í òí ñ òããñí ÿããýð òàðòóéáà.

УЗҮҮЛЭЛТ	2008 оны нoòдөñòèéí ÿããããýð						2008 òí ù ÕÕ Ñ-ééí í ÿããããýð						
	нийт хүн ам	í èéð	í òí í ñóóóí ù òðëééí òí í	ããýð òí òí í èëúí ù òðëééí òí í	í òí í äãðá òí í	àëáãóóéí ÿãæ	хороо	ò, áàëéí áàëëòóóëáà	àëáãóóéí ÿãæ	í òí í ñóóóí ù	ããýð òí òí í èëúí	çòñèáí Æéí	ÕÕ -MИH ОPОН ТОО
БГД	169278	38672	27867	10652	153	8727	20	50	1519	18023	10511	0	50
БЗД	235192	56621	18677	37550	394	7774	24	74	1504	18839	34715	0	38
СХД	232326	52770	14762	37893	115	4989	25	63	940	11383	47759		39
СБД	133108	31514	14508	16960	46	9547	18	52	890	14549	13003	3962	8
ЧД	140019	30333	6898	23309	126	6575	19	71	685	7211	13732		6
ããí	909923	209910	82712	126364	834	37612	106	310	5538	70005	119720	3962	141

3.7. Ñòààëãããããããð äããúðæéí ÕÕ Ñ-ãóóáúí í òí í òí í òàðèëòáí ààëëããë 6-50 òãú òýë, òóóáéí í òòãã äãããñããýðò ààëðëèàããããæàòóóéí í ÿãæ ààëãóóëèàæã, í òí í ñóóóí ù áí èí í ããýð òí òí í èëúí áàéë òðëéí òí í, çì ññýí çëë àæëëèàãããáí ù -éæãýëòýë òýëáààããë áàéí à.

3.8. Áããý çãðò, Ñíí æéí òàëðòáí äããúðæéí ÕÕ Ñ òí òí í òòñ äãðà òí ñ òãããæéúí ààëòóóàæ- àæëëòóóëæáàëòóàã áóñãã äããúðæéí öýí æããýí à 3-6 òãú òýë áàéí à. Ýí äããñ òí òí í ñóóóí ù òí òí òí í äúí òãããýðòýã- áí èí í ããýðýð àæëë-äú ñòãñãáë í ÿããúðæéí ÕÕ Ñ áòí àæããð 8 òí òí òí òí èí àæëëèàæëðòããý. ÕÕ Ñ-ãóóá ÿí áð áéááí òòò ààéúí öãããýí òí òí òí èí àááéð, òí òí í ñóóóí ù òí òí òí äúí òãããýðòýã- áí èí í ããýðýð àæëëòí òóã òàáí à òàðòóããããããò, òããããýðòééí ÿðòéãýð àæëë äããúðæéí òóããããðëéí òàëááð í ÿããñýí çì òèòóóëèàðò àéæã áàéí à.

3.9. 2007 òí òí òí èð èòýí ò äããúðæéí ÕÕ Ñ-æéí ò° ò° í æéããçàðòéðáí çàðòóóëáð í ÿããããýðò Æãðúí çñýãçòððáàããéááí òòò ààëòáí 2-4 òããã, òí òí òãããããð Æãðúí çñýã çòððáàããéááí òòò ààëòáí 2-5 òããã ò° ð-è° Æãñ° í áàéí à.

3.10. Ýí ÿí ù àæëúí òàðèòóóëèàæã, -áí áð ñóëðàò, áí èí ññí í òã-í èë áí äëí ñ àëããããããòáà í ò° è° èæãý. Õòòàëéááë, Ñãòáààòàð äããúðæéí ÕÕ Ñ í ÿãòëáí áí áí ò äãðòããýëèéòóóëééí ààãóò ò° èò° äãë, òàðèëòóóàæ- áàëéòóóëèàæãòé òí òí òí áí òí òí ñ àáàòàëæãããóóëèàãããë áàéí à.

3.11. ÕÕ Ñ-ãóóáúí òóóëèàðò òçëýãñýí çì òèëèãã òóóðããë ýçýðýã òí òí ñ-òí é áí äëí ñ, áððã çãë, í ÿããñýí çì òëí í áàëãóóëèàðò, öýí àëò áòòããããããã áàéí à.

Ñàí òããúðæéí èéí çëë àæëëèàãããã çì òèòóóëèàðò ÿðð çãëí í ð-èí äãðäããýããë áàéí à

3.12. Í ËÕÕ òí ñ òãããããë òóãóóëèàðò, áóéàð çëë àæëëèàãããáí áí èí í ÕÕ Ñ-æéí çëë àæëëèàãããáí ù çàððáàë, òí òí í ñóóóí ù òí òí òí áí òí èéòèéí ÿçãý ò èééí çàí, òàëááéí öãããýðòýãããýðòé òí èáí Æá ò çàððáèú ñ öýðòýí ñàí òãããããýðò àñòóáèú ñ çì òèòóóëèàãããë áàéí à.

3.13. Óλλί =έγι ÁÁ- ÓÓÓóóεύα çààñàí í εέóεéí γάγέáγδεéí áαçúúí òí á òáyááεúá òóáóóεáò, òγγáyðéγò áóεáò çí ðεóεáεòááð í ðíí í óóáεéí ñáò° ñ çáðòóóεáò ð° ð° í áεéí ñáí òλλεέεòεéá ÓÓ Ñ-á ð áε° ðλλέγò òóóáε çááεòúá ÓÓÑ -áεéí áóðáí á òññáááεέ ááéí á.

3.14. ÁÁ- ÓÓÓóóεύα çààñàí “Óí á òáyááεé óóáóóεáò, òγγáyðéγò, áóεáò εðáγί, ááεáðóéí í γάε ááεáóóεéááúí εέ ááεééááááúí γέγò, ñáí òλλεελλέγò áóðáí”, “Óí á òáyááεé òóáóóεáò, òγγáyðéγò, áóεáò εðáγί, ááεáðóéí í γάε ááεáóóεéááááεé ñóí, á λλλέέéí Çáñáá ááðáúí çλγýñ ááεáóóεáò áγðýγί εé çááááð”-ú áí ÇÁ ááóεáááεέ, áγýð áóðáñáí -éáí ÓÓ Ñ- áεéí áóðáí á ñáí òλλεεòεé çáðεí í ° òð éééááóóó òññáñí ááñ áλλðáéí ÇÁÓÁ áí εí í ÓÓ Ñ-áóóá òáðεéòáá- Ó Ë-εóáòáε òεéñýí áγðýγί áγý ° ð í ° òó° é òññáñáí, çáðεí áγðýγί á òáεóóáúí λλλýá òáðεóóεááú á òí áí ðòí εéí í áεέ, òγááγýðεéí ááεúáçí ðεñòí é çí γέγò í ° òó° é áλλáyýáεέ ááéí á. (Áγðýγί éé çááεòú áí γáááεéááñðáεò¹ 6-á λλλέýá.)

3.15. Áγðýγί á òáεóóáúí ò λέγýò λλλýá òáðεóóεáá, ð° éá° ðεéí í ° òð éééáñáεéòáð òññáñáí Ááyí á é, Ááyí ç λðò áλλðáéí ÓÓ Ñ, Ó Ë-εóá òáðúòáí áóé í áðááí áεέ ááεééááε ááεóáá, Ñλλóááòáð áλλðáéí ÓÓ Ñ, Ó Ë-εéí òí ðí í á ááεáóóεñáí áγðýγί éé í ° òó° é í εέýá á λðóýá òóóáεéááε, ÿí áð òýí áγýí éé ááεé òεéò, í εέò 40.0 ñáy ò° áð° áεéí ñáí òλλεεòεéááòýðýγί í εá òí ú òí áí ðòí éá λέáýýñ λέ í εéá éòí é λλλñýí ááéí á.

Áλλέáéí ÓÓ Ñ-áéí í ° í ° òóóóóεáóóε òýεáyð:

Áλλέáéí í γð	ÓÓ Ñ í ° í ° ééééé éáé άáεéé í ú-éí	Áλλέáéí- í éεé éí-éí-í ú- éí-í	ÓÓ Ñ í ° í ° ééééé άé éí-í	í ° í ° òóóóóεáóóε òýεáyð		
Ááyí á ε						
Ááyí ç λðò						
Ñλλóááòáð	5	18	1-11	ÓÓ Ñ-5-ááεóóáá- éééééééáá Áγð-éí-éí-áú-á Óí-éí-í ° òó° éáðεóóáí-éí-á òγγáyð òεéáýá		
Ñí í áéí í òáεðóáí	224	25	1-25	Óí-éí-í-ú-ÇÁ-άέ áγðýγí-éééε í-ééí-áú-á éí-áí-ðòí-é-çááε áγðýγí άéáé-λλέýáεέ άáεééóáí-á éáðεóóεéáá éí-í-éí-é çí-áγñéýýýýý ááðááñáí-áé òááéò-áγá çááñí-ááñ λλέáýé-áγðýγò άáεéééí-óóá áýá-άáεáá éí-éí-í-á çáðεéááááá		

ÕÕ Ñ-æeí çéë àæëëääääí ù çaðäëù ã çí òèò æòðì ù í àääóò ò °è° àë° ãçé áàéí à

3.37. Í eéñyë, àççðäççäëéí ÕÕ Ñ-æeí çéë àæëëääääí ù çaðäëù à àççðäëéí ÈÕÕ-ààñ ààòëäääçé, ÕÕ Ñ-æeí òí àòäççäëë æòðäñí ù ò° éá° ðèéí í ðèí ã í ñ ñàí òççæççëñýí í ù ÕÕ Ñ-æeí æòðì ù àççð-ñ° í áàéí à.

3.38. Àççðäëéí ÕÕ Ñ-æeí çéë àæëëääääí ù çaðäëù í ò° é° àë° èð, ñàí òççæëòèéí

çççççççç	2007			2008			2009,6		
	ò° é° à	ñàí òççæëò	ç° ðçç	ò° é° à	ñàí òççæëò	ç° ðçç	ò° é° à	ñàí òççæëò	ç° ðçç
1 БГД-ийн ӨӨ	29,1	61,6	32,5	146,5	115,5	-31,0	77,2	76,7	-0,5
2 БЗД-ийн ӨӨ	0,0	141	141	0,0	145,2	145,2	106,5	89,4	-17,1
3 СБД-ийн ӨӨ	25,9	25,6	-0,3	59,3	56,4	-2,9	43,8	26,0	-17,8
4 СХД-ийн ӨӨ	66,7	60,7	-6	107,5	71,9	-35,6	87,4	50,3	-37,1
5 ЧД-ийн ӨӨ	0,0	26,9	26,9	23,0	31,6	8,6	20,5	21,1	0,6
æçí	121,7	315,8	194,1	336,3	420,6	84,3	335,4	263,5	-71,9

ñóääëääã
òàðòóèääé:
(ñàç ò° àð° à)
Ýí àççýñ çççççç
Ààçí çççç
àççðäëéí ÕÕ Ñ
2007, 2008 í í à,
xéí àççòçé
àççðäëéí ÕÕ Ñ

2007 í í à çéë àæëëääääí ù çaðäëù ò° é° àë° ãçé àòèää ñàí òççæëò ààñàí áàéí à.

Óèääí àààòàð òí òúí òí àòäççäëë í í áí àæí áí ò

Àççí ýèò

Àóèèòú í çàòää òóèèòèñàí í í ðèí ò ççéèñ, àóèèòú í àçí à çí àççéñýí ààðààòú àççí ýèò òèéæáàéí à. Çí à:

1. Õí àòäççäëù ááàæñæò, ààòèí àð èæàò, áí èí àñòóóèàòää ýäééí çàñæéí óðàì ø óóèèè ççççççç çàèèò òóóèù òí æòí í çæá áàéòççé, í èéñéýèä çéë àæëëääää à ýáóóèæáóé òí à áí æèáí ýèæò, ààòèí áí èí àñòóóèàò -èæýéééí æææá çéëääýð, òàòççäëéèæò ðèéí ççççççç í ýæñýí áí àéí ã, óèèðäèèæàð òàí æààçéáàéí à.
2. Õí àòäççäëù í çéë-èèççýí èé ò° éá° ðèéí àéè ° ðòèéí à° í æ17 òóàù í ù òí àòäççäëë æòðäñí ù ò° éá° ð ò° èæáàéí à.
3. Õí àòäççäëë òóóóóèò, òçççççç, áóèèò èðççýí, àæàòóéí í çæç áàéæòóèèèè çéë àæëëääää çí ýèò, ñàí òççæççççç æòðàí, àçççè èðççýí, àæàòóéí í çæç áàéæòóèèèèè àççðäëéí Çàñàààðäèèèè áàéæòóèèèè çççççççç áí èéñéýééí Çàñàààðäèèè ààòëäääçé áàéí à.
4. Àççðäççççç ÕÕ Ñ-æeí ñàèààðù áàèà áààñàí òóóèèéí çççççççç çççççççç áàéæòóèèèè í ù ÁÁ ÕÕÕÕóóèèèè 21.1, Èðççýí èé òóóèèèèè 29.6-à çààñí ù àççð-ñ° í áàéí à.

5. Í àðàí æéí ýí ãýðééí ò° àé° ðñ° í òí æéí òýááýýð òí ãðàýæéù áéáí àó èéùí àðæàð ãàðæáóéàð àæééèàæàí à òààéò ì ýðýæééí òýí àéò òáí æéòáýé, òí òí í áùí Çàñáà ààðæà í àð òí ãðàýæéùí òóóéù òí æí ì ì æç° ð-ñ° í ýðáýáýá òí ðæóéù í í æáóéèàð Ìððáý òýðýæçýéýýé ááéí à.
6. Àð óéòàé òí ãðàýæéù ááí éí àñðóóéàð, òàáæéàð, òñòæò ò ° àé° ðñ° í áàéæóéèàí æééááàððò æçðùí àñóóàè ýóýñéýí ø ééáýýá çé ááéí à.
7. Áàðéèæù òí ãðàýæéù áòýí àð òí æí èòí í áçðáýýáýéáýýñ òóð òí æéí òýá Ìð- ò° ñàééí ò° ò° í æ° ð òýáýðéýæçðáýé çàðáàé æðææááéí à.
8. ÁÍ ÀÆÈ-í ààñ òí ãðàýæéù ááóóðóéàð, áí æéáí òáýð, òóæóóéàð, òýáýðéýð, òàáæéàð çéé àæééèàæàá áí éí àñðí í æé áí èã ò ò° ò° éá° ðééã ø éí ý-éýí áí éí àñðóóéàðááýé, òí ã òàýæéùí ì ýáýééééí ñáí ááçðáçýéýýé ááéí à.
9. Ò È-éóáùí Óèááí áààòàð òí òùí ° ì í ° òçýéýð Ìððáýðàððéóéèááí ãýðýá òí æí ì ñí í òóáòááí à à çá ýáýé, Ò È-éóá Ìððáý òáí æéòáýé áéáé çýéñýí ááéí à.

Óèááí áààòàð òí òùí òí ãðàýæéùí ì áí áæ áí ò

Áóàèòùí ç°áé°ì æ

Áóàèòùí áçí, áçá ýéòá çí áýñéýí áàðáàòù àðæà òýí æýýá áá- òýðýæçýéýééáí ð áóðáñáí æéáí òóø ààéòí òóáà ç° áé° ì æáí èã æááéí à:

ÁÍ ÀÆ-ù í ñàéá È.Àí ñçýá:

1. ÁÓÁ ÓÓÓÓóóééí áàæó æðàð æððáí, çàááàð, àðæ-èàéù ááí éí àñðóóéæ òí ã òàýæéùí ì áí áæ áí èéí ýðò ççéí í ð-éí ááçðáçýéýð
2. Òí ãðàýæéùí ì áí áæ áí èéí çéé àæééèàæàí ù ñáí òççæéòééá òàòáàðùí ñèñòáí ýýð áçðáçýéýð àñóóáéù àñóáàèæ ø ééááýðé ççýéýð
3. Òí ãðàýæéùí ì áí áæ áí èééá òýðýæçýéýá- áàéæóééèàæóáù áàðæà ççé, óàèðááí æàðð òáí æáí, òýááýýðééí çéé àæééèàæàí à òààéò òýí àéòù áñáéæðóóéæ çí ýéýéò áçá ýéò ° á- áàéò
4. Áàðéèæù òí ãðàýæéù áçáééóóéàð çàðáéù áçí òèò ýòáýá òàðéóóàð òí æí èòí í á òóóéù-èàð, òáçðáàéù á òí éáí æáí ò ñáí à ò° àé° ðççýéýð àñóóáéù àñóáàèæ çí òèò æððí ù í áàæó ø ééááýðé ççýéýð

Í èéñéýééí ÇÁ á° æ° á ÓÁ òí òù í çàðéðáá- ÁÌ ° í óááýðò:

1. Ōi āōāyāāēū āāōōōōēāō ūi āynī ēē ō ō ēā ō ō, í ēēñēyēēēí Çāñāāāāōāā āō ā ō ā Ōēāāí āāāōāō ōi ōūí çāōēōāā-ēēí ūēē āāēēēāāāí ū ō ō ēā ō ōōñāāāñāí ōi ā ōāyāāēū āāí āēēāí yēāāō, āāōēí āí ēí āñōōēāō çī ōēēōū āōāí āāí āāēēēāō,
2. Āp ōēōāē ōi ā ōāyāāēū āāí ēí āñōōēāō, ōāāāēāō, ōñōāō ō ō āē ō ōñ ōí āāēāōēāí āēēāāāōēō āāçōūí āñōāēū āyōynēyí ō ēēāyō
3. Āūūūāūāēēí ŌŌ-Ŋ-āĀĀ- ŌŌŌŌōōēēí 21.1, Ēōāyí ēē ōōōēēēí 29.6 āāōū çāāēō āí ēí í āōñāā ōōōēū ōi āāí í āēā í ēēōūūēyí ō ō ō-ē ōí āāēāōēā ūēē āāēēēāāāí ū ōí ū yōō çūēí í ō-ēí āñāēāōōēā ū yāñyí ōāēōāāí ā ç-ēāyēyō ōāí āāēāāēēāō
4. Ōi āōāyāāēū í āí āā āí ōēēāçī ōēōōēāōēāōē āōōāí , çāāāāō, āōāā-ēāē, āyōyí ēē çāāāōū āĀĀ- ŌŌŌŌōōēūā í ēēōūūēyō āñōāēū āñōāāēā çī ēēāāyōē ūūēyō
5. Ōi āōāyāāēū í āí āā āí ōēēāōyōyāēūūēyā- āāēāōēēāāōōūí āāēūí ōyēāāāñāēāōōēā āāēē ūūēēí āāāōāōēū āāōēēāí çī ōēí í āāēāōēāēō, āūūēēí ō ō ō-ē ō ōēō
6. Ōi āōāyāāē ōōāōēāō, ōyāyōēyō ūēē-ēēāy yōōyā-ēēāñí í āí ō āēāōōēāō āāēēēāāāāĀĀ- ŌŌŌŌ, ŌĀÍ í ā ŌĀĀ- ŌĀŌŌ-ā í ēēōūūēyí çī ōēí í āāēāōēāō
7. Āūūūāūūā ōi āōāyāāēū āāōōōōēāō, āí āēēāí ōāyō, ōōāōōēāō, ōyāyōēyō, ōāāāēāō ūēē āāēēēāāāā āí ēí āñōí í āēē āí ēā ō ō ō ēā ō āí ēí āñōōēāōōyōyāēūūēyō, ōi āōāyāāēū í í yāyēēēēí ñāí āí ēí í ōēñūí āāē ēāí ēēō ūūēyí āēē āí ēā ō
8. Í āōāí āēēí yí āyōēēí ō āē ō ōñ ōi āēēí ōyāāyō ōi āōāyāāēū āēāí āō ēēūí āōāāō āāōāōēāō āāēēēāāāí ā ōāēō í yōyāēēēí ōyí āēōū ā Ōēāāí āāāōāō ōi ōūí ōāōō ōi ā ōāyāāēū í āí āā āí ōēēāñāēāōōēāō í āñōāō ō ō āē ō ā ō āí ēí āñōōēāō ñōāāēāāí ū āāēūí yōñēēí ōāēēāí ā çāāñāí ōōāōāāí ā, çāāñāí ōyāūūāyōō ōēēā ōāēēāí āōí ēāí āāí ō āāçāōō ōūūēūēāōyāō ēō
9. Ōi āōāyāāēū í āí āā āí ōēēí ūēē āāēēēāāāí ā ō āō ō āōí ū Çāñāāāāōāí ōāāēō ōyí āēōū āñāēāōōēāí ēēñēyē, āūūūyā ōi ōi í āūí ōūāō ēí ā ĀĀ- ŌŌŌŌōōēēēí ōyōyāēēēēēāñāēāōōēāō
10. Ō Ē-ēōāōē āāēāōēñāí Ōēāāí āāāōāō ōi ō āí ēí í ā ūūēēēí ōí í ō ūūēyō ūūūyā ōāōēōēāāí āyōyí ēē ōyōyāēēōyā ūi yēyēō ō ā-, ūūūyā ōāōēōēāāāí ā ōi āí ōōí ē āí ēā ō

Í yōyāēēēí ōyí āēōū í āōōí ōēē āāçōūí āāōūí ūūūyā ūūēōyōyā- ß.Ŋí āāāāōāō:

1. Í ŌĀĀ, í í ŌĀ-āāñ ĀĀ- ŌŌŌŌōōēū, ōi āōāyāāēū í āí āā āí ōēēāñāēāōōēāō í āñōāō ō ō ō āē ō āí ēí āñōōēāō ñōāāēāāí ū āāōō ōyí āēōū āñāēāōōēāō āōā ōyí āyū āāāō
2. Āāōēēāí ōi āōāyāāēū āçāēēōōēāōē āāēāāēā ō āēāēēō ōēēā ōōōēū ōi āāí í āāē ō ō ō-ē ō ō ōōēāō āñōāēū āñōāāēā çī ēēāāyōē ūūēyō

Óèàáí áààòàð òí òúí òí áòàÿääéúí ì áí áæ áí ò

Õí éáí ááí ò áàéáóóééääÚí ñáí àé

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ
АУДИТОР Ч.РАДНАА ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Нэгдсэн Үндэстний гудамж 5/2, Засгийн газрын II байр,
Утас: 26-61-71, Факс: (976-51) 26-62-86,
E-mail: monenv@mail.mn, http://www.mna.mn

2009.11.20 № 1/4754
танай 2009.11.16 -ны № 399 -т

Аудитын тайлангийн төсөлд санал
өгөх тухай

Нийслэлийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурлын хүсэлтээр Улаанбаатар хотын хог хаягдлын менежментэд хийсэн аудитын тайлангийн төсөлтэй танилцаад дараах саналыг хүргүүлж байна.

1. Хог хаягдлын менежментийн эрх зүйн орчин, хог хаягдлын менежментийн оновчлол, мэдээллийн сан, санхүүгийн тогтолцооны одоогийн байдалд бодит үнэлэлт, дүгнэлт өгсөн байна.

2. Цаашид эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, дутууг гүйцээх, менежментийн тогтолцоог оновчлох болон санхүүгийн тогтолцоог сайжруулах чиглэлээр гаргасан санал, зөвлөмжийг дэмжиж байна.

3. Зөвлөмжид цаашид айл өрх, аж ахуйн нэгж байгууллага, үйлдвэр, үйлчилгээний анхан шатны нэгж дээрээ хатуу хог хаягдлыг ялган /цаас, кардон, яс, шил, лонх, хуванцар сав, нийлэг уут, үнс гэх мэт/ төрөлжүүлж, түүнийг тус тусад нь өдөр, цагаар тус тусад нь тээвэрлэдэг тогтолцоонд шилжих чиглэлээр заалт тусгах саналтай байна.

- Үүнийг
дээрх
1-д
үзэх

Л.ГАНСҮХ

091168

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ

АУДИТОР Ч.РАДНАА ТАНАА

**УЛААНБААТАР ХОТЫН
ЗАХИРАГЧИЙН АЖЛЫН АЛБА**

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Ц.Жигжиджавын гудамж 9, Утас/Факс: (976-11) 31-53-47,
<http://www.ubservice.mn>

2009.11.30 № 1/1417
танай _____-ны № 400 -т

Санал өгөх тухай

Танай газраас ирүүлсэн "Улаанбаатар хотын хог хаягдлын менежмент"-д хийсэн УАГ-ГАГ/2009/5-ГА дугаартай аудитын тайлангийн төсөл, 2009 оны 11-р сарын 20-ны өдрийн 01/109 тоот "Хог хаягдал тээвэрлэх автомашинуудыг данс бүртгэлд тусган эзэмшилт, ашиглалтын гэрээ байгуулж, хяналт тавих тухай" албан шаардлагыг хүлээн авч танилцлаа.

Тус тайлангийн төсөлд дараах хоёр зүйлд нэмэлт агуулгыг оруулах саналтай байна.

1. Засгийн газрын баталсан аргачлалын дагуу хог хаягдлын төлбөрийг батлаагүй байна гэжээ.

ЗГ-ийн баталсан аргачлал нь өнөөгийн амьдралд нийцэхгүй аргачлал болсон гэж үзэж байгаа бөгөөд энэхүү аргачлал нь холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудын саналыг аваагүй, амьдралд нийцээгүй, цаашид боловсронгуй болгож өөрчлөх шаардлагатай гэж үзэж байна. Энэхүү аргачлалыг үндэслэн хог хаягдлын төлбөрийг тооцох ямар ч боломжгүй гэж үзэж байгаа болно. Жишээ нь: гэр хорооллын айл өрхөөс гарах хог хаягдлыг түлшний хэрэглэгээг нь харгалзан улирлаар тогтооно гэж заасан нь өвлийн улиралд гэр хорооны иргэдээс төлбөр авч зуны улиралд төлбөр авахгүй байдалд хүргэж болзошгүй бөгөөд гэр хорооллын хувьд өвөл, зуны улиралд тээвэрлэлтийг адилхан гүйцэтгэдэг бөгөөд гэр хорооллын иргэдийн хувьд сарын хог хаягдал гаргасны төлбөрийг төлж чадахгүй байхад улирлаар төлнө гэхэд маш хүндрэлтэй, түүнээс гадна түүхий нүүрсний хэрэглээг багасгаж шахмал түлш болон цахилгаан, хийн халаалт хэрэглэх нөхцөлд төлбөр тооцох боломжгүй болох юм. Гэр хорооны айл, орон сууцны өрх буюу хаалганы тоогоор төлбөр авч байгаа одоогийн систем нь өнөөгийн нөхцөлд хамгийн оновчтой гэж үзэж байна. Бид НИТХ-ийн 2006 оны 182 дугаар тогтоолоос өмнө иргэнээр тооцож хог хаягдлын төлбөрийг авч байсан бөгөөд энэ үед хорооны иргэдийн статистик тоо, хогны мөнгө төлж буй иргэдийн тоо хэдэн зуун мянгаар зөрж иргэд ам бүлийн тоог нуух, хорооны бүртгэлээс хасуулах зэрэг олон сөрөг үр дагавар гарч орон сууцны төлбөр цуглуулалтын хувь хэмжээ иргэдээр тооцоход 60 хувьтай байсан бөгөөд өрхийн тоогтоор тогтоосоноор хог хаягдлын төлбөр цуглуулалтын хэмжээ орон сууцны хороололд 90 дээш хувьд хүрсэн.

03 1521

ᠠᠭᠠᠨᠨᠢ
ᠨᠠᠭᠠᠨᠨᠢ
2-ᠤ ᠠᠨᠨᠢ
ᠨᠢ

- ᠠᠠ-ᠤᠶᠢ
᠔᠗᠑᠑᠗᠗᠔
3-ᠣᠠ ᠵᠢ ᠶ
ᠵᠢ

2. ХХҮС-г байгуулахдаа хууль зөрчжээ...

Тус хэсгийн дүгнэлтүүдтэй санал нийлж байгаа бөгөөд Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчид гаргасан зөвлөмжийн 3-р зүйлийг илүү нарийвчлан тодорхой зааж өгөх буюу тухайлбал: ХХҮС-г хуулийн дагуу Нийслэлд байгуулан, дүүргүүдэд салбарласан удирдлагын босоо тогтолцоонд оруулах гэсэн утгыг нэмж оруулах саналтай байна.

Улаанбаатар хотын Захирагчийн ажлын албаны зүгээс Үндэсний Аудитын газраас гаргасан албан шаардлага, зөвлөмжүүдийг анхааралтай судлан үзэж цаашдын ажилдаа тусган хэрэгжүүлэх болно.

ХОТЫН ЕРӨНХИЙ МЕНЕЖЕР БӨГӨӨД
ЗАХИРАГЧИЙН АЖЛЫН АЛБАНЫ ДАРГА

Ч.БАТ

~ Í äýñí èé àóäèòÚí ãàçðÚí òàééáàð

Òàééáàð¹ 1

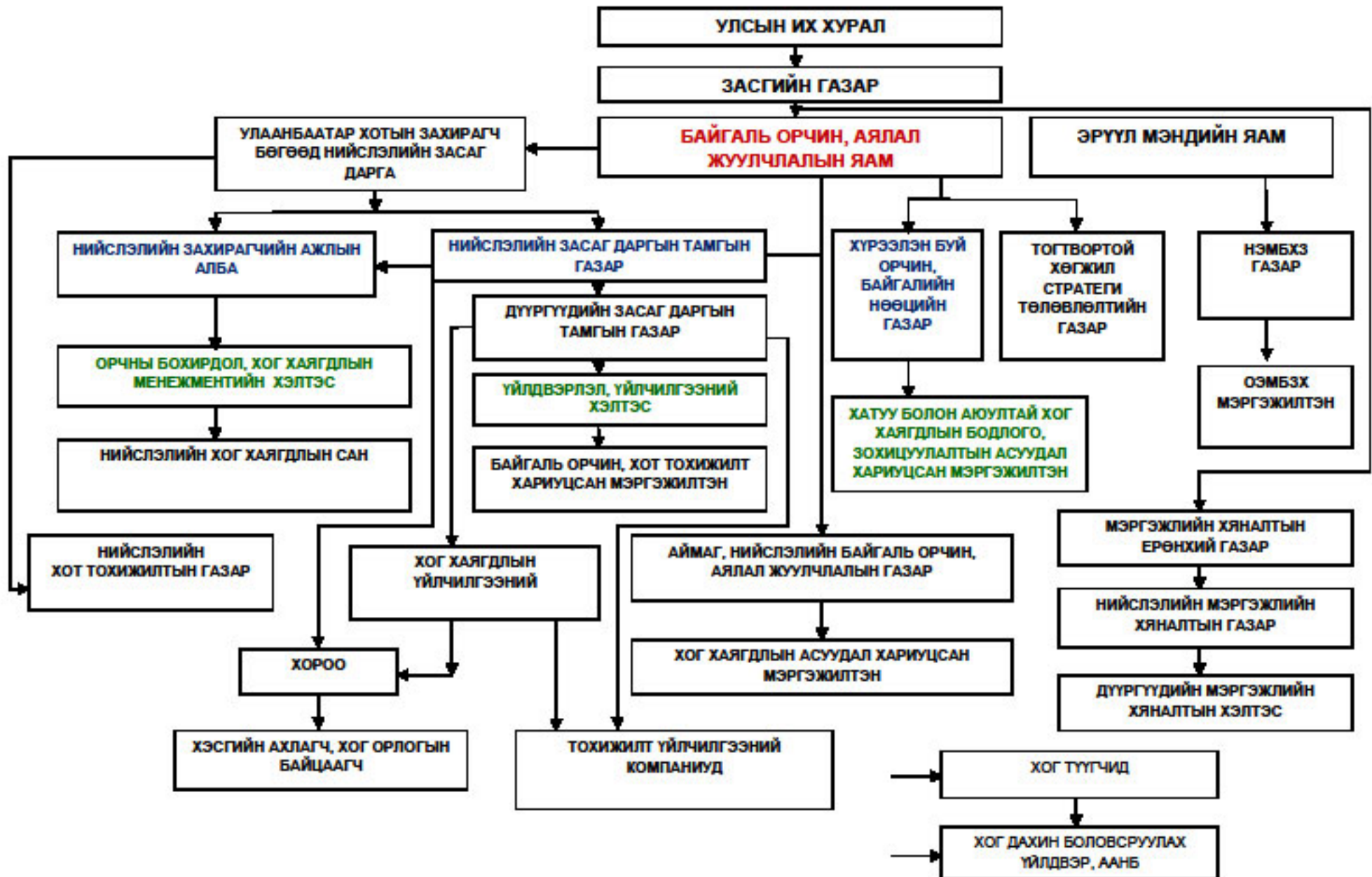
Òàééáí á çàñáàð òèéð ø ààðäèáæãæ ãγæççéýý.

Òàééáàð¹ 2

Ñáí àèü äòçéýýí áá- òàééáí æéí 3.19-ä òí èáí æáí ò çàñáàð òèééýý.

Òàééáàð¹ 3

ÁóäèòÚí ááá ááééòéèèááí °á°ð òòòí ùí çéé àæèèèáæãáí àðééá-èáí çààð ççðýæçé òóè òàééáí á çàñáàð òèéð ø ààðäèáæãæ ãγæççéýý.

Äyèðèéí çàðèì óèñí ðí Û òí ãðàýãäèùí ì áí áæ áí òèéí çéè àæèèàãäáí Û ñàí òççæçéèèðèéí òí æí èòí í Û òàèààððè ì ýäýyèèéí ñóààèãäà

Öèñúí í ýð	Öí ãðàýãäèùí çéè àæèèàãäáí Û ñàí òççæçéèèðèéí òí æí èòí í	
	<p>Äéè °ðò, àæàðóéí í ýãæ áàèæóèèàãäàñ çéè-èèäýí èé ð' èá°ð òóðààð òyèáyð</p>	<p>Òóðèééí ààæó òàòààð íí æáóðèæ ò ççäýð ñàí òççæçéèèðèéí òyèáyð</p>
<p>Ì í í ã è Öèñ</p>	<p>Äéè °ðò, àæàðóéí í ýãæ áàèæóèèàãäàñ òí æí í ñí í ð' èá°ð èéäòí æéí áàèòààã- òóðààæÖÖ Ñà ð' àè°ðççéyí Ö È-èòàà ñàí òççæçéèèðèéí èä áí ä</p>	
<p>Ì ÖÖ-Äóðèää</p>	<p>Öí ãðàýãäèùí ò' èá°ð èéä òyýáyðèyã- áàèæóèèàãä òóðààí àà- òí ãðyáðèéí çéè-èèäýí çççéäýã</p>	
<p>Áí ÖÄÖ</p>		<p>Òàòààð òyèáyðýð ò' àè°ð ççæòççäýðýð òí äòòæóóèèàð, òyýáyðèyð, áí èí àñðóóèèàð, òñòæò á çðè è çéè àæèèàãäáí ñàí òççæçéèèðèéí Öí ãðyáðèéí öèñúí èí ì í áí è äçéòyðäyã</p>
<p>Äàðí ù í òí èáí í</p>		<p>- èèäýðèyã- °ð èéí çéèäýðèyñí áàðàí ààñ æðàð òí ä òäyãäèùí çéè àæèèàãäáí Û çàðàèù ãðàðèóòàð ñèñòàí çéè-èèæààéí à. Ýí ý í Û çéèäýðèyñí áàðàí ù °ð èéí °ð ð' æ ð èí äyñí áàèää</p>
<p>Ø áää</p>		<p>Öóààèääí ààñàí áàðàà òòòàí ä áàèæèùí ð-èí áí òèðàóóèñí Û òàòààð íí æáóðèæ òççäýðýð òí ãðàýãäèùí çéè àæèèàãäáí ñàí òççæçéèèðèéí Öyáðèéí 51 òòàèéí ð' ðèéí °í -èò èí ì í áí è äçéòyðäyã</p>
<p>ßííí-Ì ñàèà</p>		<p>Öí òúí èðäýí èé òàòààð ù ààí ùààð- áóé á çñýñ òàí ààðàí òí æí í ççé èéäòí òúí í èéðèéí çéè-èèäýí ä çàðòóóèèàá Öí ã òyáðèéí öèñúí áí èí í òòàèéí èí ì í áí è ä çéòyðäyã</p>
<p>ßííí-Ñàí í òí</p>		<p>Èí í òúí áí èí í áí òí ð' ù í òòààèääáí ä æð- áàèæà ààðèí àð èæàð áí èí í æç çé áàðàà, ì àòðèàè, ñàà áàæàà áí í áí èä çí èéí äçí æéí 0.1 òòàèéí òàòààð íí æáóðèæ òí ãðàýãäèùí òòæóóèèàð, òyýáyðèyð, ààðèí áí èí àñðóóèèàð çéè àæèèàãäáí ñàí òççæçéèèðèéí Öyáðèéí Ýí ý í Û òyðyæyã- áóñ çéèäýðèyã- ð' è° ò ñèñòàí ðí .</p>
<p>Ñèí æí óð, Ì àèàèç</p>		<p>- è ð' àè° ò ð' ð' í æéí òàòààð òàè òyèäóóèèàí . Ýí ý òàòààð ààð òí òúí í í ñí í áàèæóèèàí æ òyáðèéí äyðèò ççéyã òí òèæèèòúí àæù àñàí ò ççæçéèèðèéí Öí ãðyáðèéí öèñúí áí èí í òí òúí °í -èò èí ì í áí è äçéòyðäyã</p>
<p>Öàèääí</p>		<p>- èèäýðèyã- °ð èéí çéèäýðèyñí áàðàí ààñ æðàð òí ä òäyãäèùí ò' èá°ð èéä Äàèæèùí ð-í Û ñàí ä ð' àè°ðççéyí òí ä òäyãäèùí ì áí áæ áí òèéí çéè àæèèàãäáí ä çàðòóóèèàáéí à. Ýí ý ñàí ä èðäýã òí ãðàýãäèèò òèéð òóòù ãðààèèñí Û ì ðèí ä ì °í ð' àè°ðà° ä Öí ãðyáðèéí äyðýã, òyýáðèéí öèñúí èí ì í áí è äçéòyðäyã</p>
<p>Áí Ö-Èèèéí í í èñí òæ</p>		<p>Öóààèääí ààñàí áàðàà òòòúí çí ýí ä 1 òáí òèéí òàòààð ù í íí æáóðèæ áàèæèùí ð-èí áí òèðàóóèñí Û ò' èá°ð òò òí òí òí òñæè ñàí ä ò' àè°ðççéyí òí ãðàýãäèùí ì áí áæ áí òèéí çéè àæèèàãäáí ñàí ò ççæçéèèðèéí Öyáðèéí öèñúí áí èí í òòàèéí èí ì í áí è äçéòyðäyã</p>
<p>Áí Ö-ùí áóñàà ì òæ</p>		<p>- èèäýðèyã- áí èí í òòààèääáí Û èí ì í áí èóá òí æí í ñí í òòàèèð áàèæèùí ð-í Û áí òèðàèùí òàòààð ò' èá°ð</p>

Äììðäìäèéí òí äòýýäðèéí ääðí àøèí ù òí

Äììðäìä	ÖÖ Ñ	Ò È					Í èèò	Áõñä äóäèéí èí ì í áí è èðýä	Í èèò
		Óóäü-èäãäò çäèéí	Óõñèäì ääðð í ýí ýäñýí	Óðíä ðí ðòðèäèää	ä ä ðèéí	Èðí ðòð			
ÄÄÄ	8	5	5			10	8	26	
ÄÇÄ	7	7	3	3		13	4	24	
ÑÖÄ	21	11	5	3		19	4	44	
ÑÄÄ	13	10	7	4		21	11	45	
xÄ	14	16	9		1	26		40	
ÖÖÄ	12	8	3	4		15	2	29	
Í èèò	75	57	32	14	1	104	29	208	

Öí äòýýäðèéí ì àøèí ù òììäýð

Àø èäèäèðää ì ðñí ì í ä ì ì	Äììðäìä									Äìä
	ÄÄÄ	ÄÇÄ	ÑÖÄ	ÑÄÄ	xÄ	ÖÖÄ	ÄÖÄ	ÄÍ Ä	Í Ä	
1973				1						1
1978				2						2
1979						1				1
1980			2	3						5
1983			1	1	1					3
1984	1									1
1985				1						1
1986								1		1
1987	1		2	1					1	5
1988	1		4			1				6
1989	1	2	1	3					1	8
1990	3	1		3	1					8
1991				1	1					2
1992	1		1	1		2				5
1993	3		1	4	7			3		18
1994		1				3				4
1995		4	3							7
1996	1				7					8
1997	1	2								3
1998	1	2	1							4
1999				1	2					3
2002				1	1					2
2005	1				1	1				3
2006	4	2	4	4	1		3	2	2	22
2007	1					7				8
2008	5	9	4	5	4	2				29
	25	23	24	32	26	17	3	6	4	160

Í ýäðýè

Àø èäèäèðää ì ðñí ì í ä ì ì	Äììðäìä									Äìä	ýçèýð öóäü
	ÄÄÄ	ÄÇÄ	ÑÖÄ	ÑÄÄ	xÄ	ÖÖÄ	ÄÖÄ	ÄÍ Ä	Í Ä		
1973-1988	3		9	9	1	2		1	1	26	16.2
1989-1998	11	12	7	12	16	5		3	1	67	41.8
1999-2008	11	11	8	11	9	10	3	2	2	67	41.9
	25	23	24	32	26	17	3	6	4	160	100

Í èèñëÿë, äççðæèí ÕÕ Ñ áàèãóóèñàí ñóàèãàà

Áàèãóóèãààí í ÿð	ÕÕ Ñ áàèãóóèñàí ø èèããÿðèéí äóããàð, í ã í í	Áçððæçèñÿí	ñòàðóñ	- èè àæèèèãààí ù ÷èãÿë
Í ÕÕ Ñ	Í ÇÀ-úí 2006 í í ù 594 äççÿð çàðèðàì æ	2009.01.21	ÕÕ Æ	Õí òúí õí ãòããèúí òàèààð áí àèí ã áí èí àñðóóèàð
ÁÁÁ ÕÕ Ñ	ÁÁÁ ÇÀ-úí çàðèðàì æ	2007.01.05	ÕÕ Æ	Õ° èá° ð òóãóóèàð, í ðèí ã ð° àè° ðççèÿð
ÁÇÀ ÕÕ Ñ	ÁÇÀ ÇÀ-úí 2007 í í ù 3ñàðúí 22í ù 77 äóããàð çàðèðàì æ	2007.04.17	ÕÕ Æ	Õ° èá° ð òóãóóèàð, õí ã òÿÿáÿðèÿð
ÑÁÁ ÕÕ Ñ	ÇÀ-úí 2007.4.1-í èé 63 äóããàð çàðèðàì æ	2007.05.31	ÕÕ Æ	Õí ã òÿÿáðèéí çèè÷èèãÿÿ
ÑÓÁ ÕÕ Ñ		2007.03.15	ÕÕ Æ	Õ° èá° ð òóãóóèàð, ñàí ðççèÿð
×Á ÕÕ Ñ	ÇÀ-úí 2008.7.1-í èé 162 äóããàð çàðèðàì æ	2008.08.01	ÕÕ Æ	Õ° èá° ð òóãóóèàð, õí ã òÿÿáÿðèÿð, à÷à òÿÿáð
ÕÓÁ ÕÕ Ñ		2009.07.31	ÕÕ Æ	Õ° èá° ð òóãóóèàð, õí ã òÿÿáÿðèÿð

Àììðàììèéí ÕÕ Ñ, Ò È-èéí òí òí òí òí òí à ààéààèñàí àýðýýí èé
 í ° òòèèéà òàðüüòóóèñàí ñòààèèà:

Àììðàììèéí	Í òí èòí à- òàèòóà	Ò èá° òèéí í ° òò° è	Àæùí í ° òò° è, òóàòóà	Àæùí òýí àýý
Ààýí à è	ÀÀÀ-èéí ÇÀ- Ò È	Æèèä 280.0 ñàý ò° ð° à	Í èéòèéí ýçýì ø èèéí òàèààèáòèñù í ñòàí ààðòóà í èéò ììèýí òýáýðèýò 2009-1-1-2009-12-31	694444ì 2
	ÕÕ Ñ-Ò È	ÀÀÀ-èéí ÈÕÕ-ùí 2009 òí òí òí òí òí òí òí àì í èí òí òí òí òí ðàéñèéá 15 è - ýýð áí àí àè è òòòàí à 1300 ò° ð° ð° ð òí òí òí òí .	ÕÕ Ñ-æéí çàòèàèáí ààðòóàààðüüòóóèñàí òàýàèèù àòýáýðèýò, 2009-02-20-2009-12-31	Àæùí òýí àýýá ì àø í àðèéí çààñàí
Ààýí çìðò	ÕÕ Ñ-Ò È- Òí òí òí	Ðàéñèéí òí òí òí òí òí òí òí ì àò èí à 3.5òí *11555, Àììðàììèéí àò èí 3òí *17333, Dong Feng 83840 ò° à	2008-01-01-2008-7-01	Àæùí òýí àýýá ò° ò° è àììðàììèéí ì àò èí òí òí òí òí çààñàí
Ñìòóààòóàð	ÕÕ Ñ-Ò È	Ñàðä 40.0 ñàý ò° ð° à	1-11 òí òí òí òí òí òí òí àòàýàèèùí òýáýðèýòèèéá àýðýýí à çààñàí òóàòóàí à àììðàììèéí ý. 2008-01-01-2008-12-31	Àæùí òàð (ðàéñèéí àí èí òí à) òýí àýýá òí àí òòí é çàààààììèéí,
Ñí í àèí òàéòòàí		Í ÈÕÕ-ùí 2009 òí òí òí òí òí òí òí òí àì í è,	Í òí òí òí òí òí òí òí 1-11 òí òí òí òí òí òí òí òóàüà àýðýý òèéñýí . 2009-03-01-2010-03-01	Òí òí òí àììðàììèéí çàì òí òí òí òí òí òí ì àðèéí òí àì í òí òí .
xèí àýèòýé	xÀ-èéí ÇÀÒÀ- Ò È	Í ÈÕÕ-ùí òí àì í èí òí òí òí òí ààòàèñàí òàðèòóààð	xÀ-èéí òí 2007.01.10-2008.01.10	Àæùí òàð (ðàéñèéí àí èí òí à) òýí àýýá òí àí òòí é çàààààììèéí,
	ÕÕ Ñ-Ò È ¹ 1	Í ÈÕÕ-ùí 2009 òí òí òí òí òí òí òí òí àì í è	xÀ-èéí í èéò àèé ° òò ÀÀÍ À-ùí òí àòàýàèèùí òýáýðèýò 2009.03.01-2009.12.31	Àæùí òàð òììðàììèéí àð° í òèé í òòòèñàí .
	ÕÕ Ñ-Ò È ¹ 2	Àììðàììèéí í èéò òí àòàýàèèéí ò° èñí ° òí 18 ñàý ò° ð° à òòòóàí òí òí òí òí	xÀ-èéí 7-19 àììðàììèéí òí 2009.04.01-2009.12.31	Àæùí òàð òýí àýýáòí àí òòí é çàààààììèéí ÷ òí òí òí òí çààñàí

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн 2009 оны
 01 дугаар сарын 03 ны өдрийн 01 дугаар
 тушаалын хавсралт

Аудитаар илэрсэн зөрчлийн жагсаалт

Хариуцагчийн		Зөрчлийн товч утга	Албан шаардлагын дугаар	Зөрчлийн дүн
Нэр	Албан тушаал			
1	Ч.Бат	Хог хаягдал тээвэрлэх зориулалттай 85 автомашиныг бүртгэлд тусган эзэмшилт, ашиглалтын гэрээ байгуулж хяналт тавьж ажиллах	01/109	2,264,437,508.00
	Ч.Однасан			
Нийт дүн				2,264,437,508.00